

**INFORMACE O ČINNOSTI PODÁVANÁ OCHRÁNKYNI PRÁV STUDENTŮ FILOZOFICKÉ
FAKULTY UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI DLE SMĚRNICE DĚKANA Č. 2/2014
O ZŘÍZENÍ FUNKCE OMBUDSMANA FF UP, ČLÁNKU 10, BODU 8
ZA OBDOBÍ OD ZŘÍZENÍ FUNKCE PO KONEC AKADEMICKÉHO ROKU 2013/14**

Předkládaná zpráva byla připomínkována zástupci děkanátu FF a studentskými zástupci v AS FF UP, jejichž připomínky byly v konečné podobě zprávy povětšinou zohledněny. Jednotlivé případy jsou popsány s ohledem na informace, které měl v dané době ochránce k dispozici a na jejichž základě byla formulována také jeho jednotlivá doporučení. Popis uvedených případů se vztahuje ke stavu jejich řešení platnému ke konci akademického roku 2013/2014.

Počty podnětů, šetření

V období od zřízení funkce ombudsmana po konec ak. roku 2013/14 se na ochránkyni práv studentů FF UP obrátilo celkem 18 studentů a k jejím rukám bylo doručeno celkem 13 podnětů. Z tohoto počtu se ombudsmance dostaly dva podněty z jiných fakult, v jednom případě se podnět od studenta/studentky Přírodovědecké fakulty vztahuje na mezifakultní spolupráci zahrnující také Filozofickou fakultu. Podnět studenta/studentky z Právnické fakulty byl zcela mimo kompetence a možnosti ochránce práv studentů FF.

Ostatními případy se ombudsmanka postupně zabývala, přičemž 4 byly uzavřeny, 3 byly předčasně ukončeny ze strany studentů a ostatní jsou dosud v šetření. Podněty podané od studentů FF se v 6 případech týkaly nepřiměřené tvrdosti systému, v 1 případě si student/ka stěžoval/a na nepřiměřené jednání pedagogů, 2 podněty byly podány na nespravedlnost ve vyměření poplatků za studium, 5 studentů se na ochránkyni obrátilo s přesvědčením, že jim byla krácena jejich práva ve vztahu ke kvalitě výuky, a 1 student/ka ombudsmanku vyhledal/a jako poradní orgán ve věci svého studia. Níže uvádíme výběr z těchto případů charakterizující činnost ombudsmanky.

Výběr z řešených podnětů

1. Nezapsaný předmět obhajoby DP

Student/ka, který/ktará ukončil/a všechny studijní povinnosti v akademickém roce 2012/13, včetně části státní závěrečné zkoušky, prodlužoval/a své studium o 1 rok z důvodu zkvalitnění své předkládané diplomové práce, kterou v daném termínu odevzdal/a v tomto akademickém roce (2014/15). Přihlásil/a se k obhajobě práce písemně na své katedře. Z nepozornosti si ovšem nezapsal/a předmět „Obhajoba diplomové práce“ v informačním systému STAG. V takovém případě by nebyl/a

k obhajobě připuštěn/a, navzdory tomu, že práce byla ohodnocena oběma oponenty jako kvalitní a doporučena k obhajobě. Další prodloužení studia by pro něj/ni znamenalo platbu za překročení standardní doby studia o jeden rok. Student/ka podal/a žádost o dodatečný zápis předmětu, nicméně tato byla děkanátem zamítnuta. Následně se proto obrátil/a na ochránce práv studentů FF UP. Situaci jsem vyhodnotila jako důsledek nepřiměřené tvrdosti systému a celou záležitost projednala s příslušným orgánem děkanátu, studentka podala na mou radu k rukám zástupce děkanátu další informace o důvodech, které ji vedly k žádosti o dodatečný zápis předmětu. Zamítnutá žádost byla znovu zvážena a následně bylo studentovi/studentce dodatečné zapsání předmětu povoleno. Student/ka úspěšně obhájil/a svou práci a řádně ukončil/a své studium na FF UP.

Doporučení ombudsmana FF UP: Zdůrazňovat studentům FF UP, jaké předměty související se státní závěrečnou zkouškou a obhajobou práce si musejí v systému STAG zapsat, a apelovat na studenty, aby si kontrolovali zapsané předměty vztahující se k ukončení studia v termínech stanovených harmonogramem FF UP.

2. Nezapsaný A předmět nesplněný v 1. roce studia

Student/ka si v systému STAG nezapsal/a nesplněný předmět kategorie A, který byl tedy nezbytný pro zdárné ukončení jeho/jejího studia, resp. pro připuštění ke státní závěrečné zkoušce. Předmět v ak. roce 2013/14 absolvoval/a a úspěšně z něj vykonal/a zkoušku, výsledek však nemohl být do systému s ohledem na výše uvedené zapsán. Informoval/a proto ochránce práv studentů FF UP o své situaci s žádostí o pomoc. Situaci jsem konzultovala s děkanátem FF UP. Při jednání vyšlo najevo, že na téže katedře nebyl chybou vedoucího oboru vypsán diplomový seminář pro absolventy, který byl rovněž nezbytnou podmínkou ke zdárnému ukončení studia a k připuštění ke státní závěrečné zkoušce. Jelikož této žádosti o dodatečné (hromadné) zapsání předmětu „diplomový seminář“ bylo ze strany děkanátu vyhověno s odkazem na to, že pedagogové mohou dělat chyby, bylo na můj apel stejně nahlíženo také na chybu studenta/studentky a dodatečný zápis předmětu mu/jí byl umožněn. Student/ka následně úspěšně vykonal/a také státní závěrečnou zkoušku.

Doporučení ombudsmana FF UP: V případě dodatečného zápisu předmětů by mělo docházet k rovnému přístupu k žádostem studentů-jednotlivců i pedagogů a s ohledem na možné negativní důsledky je zapotřebí individuálně posuzovat tvrdost nastaveného systému. Chyby pedagogů zodpovědných za rozvrhové akce jim svěřených oborů nelze omlouvat jejich nezkušeností či neznalostí, stejně jako nejsou omlouvány chyby studentů. Dodatečné zapisování předmětů by buď nemělo být samozřejmou praxí ani z potřeby pedagogů, kteří dělají chyby, nebo by nemělo být problematizováno ani pro pedagogy, ani pro studenty.

3. Nezapsaná zkratka předmětu, pod níž jsou vypsány termíny státnic ve STAGu

Student/ka, který/která v ak. roce 2012/13 splnil/a všechny své studijní povinnosti, nicméně prodlužoval/a o 1 rok své studium z důvodu zkvalitnění své diplomové práce, si v systému STAG při zapisování státnicových předmětů nezapsal/a souhrnnou zkratku státní závěrečné zkoušky, zapsal/a si pouze dílčí předměty státní bakalářské zkoušky a předmět „obhajoba bakalářské práce.“ Obrátil/a se na ochránce práv studentů poté, co mu/jí byla děkanátem zamítnuta žádost o dodatečný zápis tohoto předmětu. Zamítnutí bylo zdůvodněno naplněným termínem zkoušek na dané katedře, kde nicméně se studentem/studentkou počítali v rozpisu, neboť se na SZZk přihlásil/a skrze papírový formulář. Dalším šetřením jsem zjistila,

že z důvodu nesplnění studijních povinností nebylo v dané státnicové termíny několik studentů připuštěno ke zkoušce, tedy komise zasedala po zkrácený čas zkoušek. Studentovi/studentce bylo v řádném termínu dovoleno pouze obhájit dokončenou diplomovou práci a byl mu/jí nabídnut termín státních závěrečných zkoušek v září jako řádný. Student/ka v září 2014 úspěšně dokončil/a vysokoškolské studium na UP a ve studiu pokračuje na navazujícím studiu na příbuzném oboru na Karlově univerzitě v Praze.

Doporučení ombudsmana FF UP: V případě, že by student/ka nesplnil/a státní závěrečnou zkoušku na první pokus, propadlo by jeho/její přijetí ke studiu na Karlovu univerzitu, nebyla by sice krácena jeho/její práva, ale lidsky by cítil/a křivdu. V tomto případě by zamítnutí dodatečného připuštění studenta/studentky ke státní závěrečné zkoušce v červnovém termínu mohlo být označeno, s ohledem na ostatní případy dodatečných zápisů předmětů, které úzce souvisely se zdařilým ukončením studia, za přílišnou tvrdost systému.

4. Konzultace ohledně nedoporučujícího posudku na BP

Student/ka se na ochránce práv studentů obrátil/a ve chvíli, kdy si nevěděl/a rady, který postup je pro něj/ni výhodnější, když obdržel/a jeden nedoporučující posudek na svou bakalářskou práci, tedy zda jít k obhajobě či ne. Po konzultaci s tajemníkem/tajemnicí příslušné katedry jsem doporučila studentovi/studentce aby práci stáhl/a, byť to v tomto případě znamenalo, že se student/ka nemohl/a účastnit ani státní bakalářské zkoušky a musela prodloužit studium minimálně o jeden semestr.

Doporučení ombudsmana FF UP: Student/ka následně změnil/a vedoucího práce, který mu/jí práci nedoporučil k obhajobě, o možnosti této změny byl/a také informována ombudsmanem.

5. Exekuce na základě nezaplaceného poplatku za studium

Na ombudsmanku se obrátil/a absolvent/ka FF UP v záležitosti týkající se poplatku za studium poté, co se ničeho nedomohl/a při jednání s příslušnými orgány. Rozhodnutím o stanovení poplatku mu/jí byl vyměřen poplatek ve výši 18 tisíc Kč za akademický rok 2009/10, přestože v daném roce v daných termínech poplatky za oba semestry řádně uhradil/a. Rovněž oddělení pro studium UP studentovi/studentce telefonicky sdělilo, že všechny závazky vůči UP má uhrazeny, a také podle systému STAG měl/a student/ka všechny platby v pořádku. V listopadu 2013 mu/jí však byla doručena Výzva k úhradě poplatku za studium (dále jen Výzva), tj. výše uvedených 18 tisíc Kč, a k doložení jeho úhrady, s hrozbou exekučního řízení, pokud tak neučiní. Student/ka byl/a záležitost řešit osobně na příslušném oddělení rektorátu. Předložil/a zde, v souladu s doručenou „Výzvou“, doklady o zaplacení, avšak jedna z plateb nebyla evidována v počítači, vše tedy skončilo na tom, že bude zapotřebí věc dále projednat a že pravděpodobně došlo k chybě. Po několika měsících bez odpovědi student/ka znovu navštívil/a toto oddělení, kde mu/jí bylo bez dalšího vysvětlení sděleno, že poplatek uhradit musí. Student/ka následně zaslal/a na příslušné oddělení dopis, v němž uvedl/a důvody pro kontrolu a přezkoumání této záležitosti a k němuž znovu doložil/a kopie dokladů o zaplacení vyžadovaného poplatku (jak stanovovala „Výzva“). Studentovi/studentce se dostalo odpovědi, že uvedené argumenty jsou irelevantní a že musí uhradit stanovený poplatek 18 tisíc Kč do dvou dnů, jinak bude zahájeno exekuční řízení. Následně se proto student/ka snažil/a kontaktovat přímo rektorát, nicméně i zde se mu/jí dostalo odpovědi, že osobní schůzka je nadbytečná a že vše mu/jí bylo vysvětleno pracovníky oddělení pro studium a že přece zažádal/a o splátkový

kalendář. Student/ka žádost o splátkový kalendář konzultoval/a s právníky, kteří jej/ji ujistili o tom, že tímto úkonem nepřiznává žádný dluh. Skutečnost, že mu/jí z příslušného oddělení hrozili exekucí, nemohl/a ignorovat, a protože je v současné době bez prostředků, nemohl/a si dovolit o splátkový kalendář nezažádat. Z důvodu nečinnosti orgánů a vzhledem k rozhodnutí o poplatku, které považoval/a za porušení svých práv, se student/ka obrátil/a na ochránkyni práv studentů FF UP. Teprve po rozhovoru, který jsme spolu vedli/y, vyplynulo na povrch, že došlo ke změně znění původního rozhodnutí o poplatku z roku 2010, a tedy o jeho vyměření nikoli za akademický rok 2009/10, ale 2008/09, přičemž se jednalo pouze o několik dní na přelomu srpna a září před zápisem do dalšího roku studia. Ani z rozhodnutí tehdejšího děkanátu, ani tehdejšího rektorátu nebylo zřejmé, že by student/ka tento poplatek měla hradit. Tato skutečnost opravdu nemusí být veřejnosti zřejmá a je také stěžejně vysvětlitelná. Kontaktovala jsem audit UP, ovšem bez odpovědi. Následně jsem celou záležitost projednala s právníkem, který celou věc posoudil jako promlčenou (vzhledem k tříleté lhůtě). UP tak má sice na uhrazení poplatku právo, ale vzhledem k časovému odstupu již na něj nemá nárok, pokud student/ka dluh nepřiznala. Případ je dále v řešení.

Doporučení ombudsmana FF UP: Celá záležitost je nanejvýš nešťastná, zvláště s opravou rozhodnutí rektorátu z roku 2014 datovanou do roku 2010. Ráda bych přispěla k dosažení spravedlnosti pro absolventa/absolventku a k smíru mezi ním/ní a orgány UP.

6. Stížnost studentů na kvalitu výuky povinného předmětu a na nekompetentnost (nízké nároky) vyučující/ho

Studenti absolventského ročníku se na ochránce práv obrátili poté, co dle jejich přesvědčení zklamaly cesty, jimiž by si mohli vymoci nápravu nastalé situace u vedoucí/ho oboru i vedoucí/ho katedry. Předmětem jejich stížnosti byla nedostatečná příprava na státní závěrečnou zkoušku v rámci státnicového předmětu ze strany vyučující/ho, která/který dle výpovědí stěžovatelů nebyl ani erudovaný, ani didakticky kompetentní je ke státní závěrečné zkoušce v daném předmětu připravit. Případem se dále zabývám.

Doporučení ombudsmana FF UP: Považuji za nešťastné, že se až na mou žádost akademická veřejnost, včetně studentů, mohla seznámit s profesním životopisem dané/ho vyučující/ho. V mnoha ohledech by transparentnost ve výběru akademických pracovníků a zveřejňování jejich profesních kariér vedla k lepšímu přijímání nových pedagogů ze strany studentů i kolegů na pracovišti.

7. B a C předměty – stížnost na nerovné podmínky pro studenty UP (rozdíl FF oproti PřF)

Student/ka se na ochránkyni práv obrátil/a v záležitostech svého studia. Problém vycházel ze skutečnosti, že po úspěšně absolvovaném studiu na Přírodovědecké fakultě, pokračoval/a na navazujícím studiu na Filozofické fakultě. Přestože celouniverzitní studijní a zkušební řád povoluje neabsolvovat zapsané B a C předměty (podobně na PřF), směrnice děkana FF tento studijní a zkušební řád upravuje a ukládá studentům povinnost zapsané B a C předměty splnit, případně je nahradit jiným předmětem za stejný či vyšší počet kreditů. Student/ka se tak sám/sama dostal/a do situace, kdy si zapsal/a více předmětů, než je nyní schopen/schopna splnit. Student/ka nepředpokládal/a možnost existence více variant zkušebního řádu na jedné univerzitě a uvedl/a, že nebyl/a na tento „detail“ z žádné strany upozorněn/a on/a, ani jeho/její spolužáci.

Doporučení ombudsmana FF UP: Je především v zájmu studentů, aby se seznámili se svými povinnostmi na konkrétní univerzitě, fakultě, katedře, potažmo oboru. Směrnice děkana může v některých bodech upravovat dosti podstatně studijní a zkušební řád UP, pokud to tento dovoluje. Stejně tak mohou pravidla pro studium oborů do určité míry upravovat jednotlivé katedry. V zájmu katedry a fakulty pak je, aby studenti byli o daných normách a směrnicích včas, pravidelně a vhodným způsobem informováni (např. při zápisu do studia, při úvodní informativní schůzce pro nastupující studenty apod.), zejména pokud se tato neinformovanost netýká jednotlivců ale většího množství studentů.

8. Opakovaně nesplněný B předmět

Student/ka vyhledal/a pomoc ombudsmanky na závěr akademického roku 2013/14 poté, co se mu/jí z různých stran (tj. ze studijního oddělení FF, katedry) dostávalo různých, dle jeho/jejích slov často protichůdných rad a názorů. Student/ka již ve 2. ročníku bakalářského studia překročil/a požadovaný limit 180 kreditů v řádu desítek kreditů, a to jednak díky kreditům uznaným z předchozího nedokončeného studia, jednak díky splnění dalších kreditů v rámci aktuálního studia. Student/ka si opětovně zapsal/a předmět kategorie B, který v minulém akademickém roce nesplnil/a. Shodou nepříznivých okolností jej nesplnil/a ani v tomto akademickém roce, což je dle studijního a zkušebního řádu UP a směrnice děkana FF důvod pro ukončení studia. Student/ka uvedl/a, že jí byly umožněny pouze dva pokusy zkoušku vykonat. Celou záležitost konzultoval/a s vedoucí/m i tajemnicí/tajemníkem katedry, následně kontaktoval/a s prosbou o pomoc ochránkyni práv studentů FF. Studentovi/studentce jsem doporučila konzultovat celou záležitost s děkanátem, v případě, že by se setkal s podporou na své katedře i na děkanátu, tak zažádat o dodatečné odepsání předmětu. O případu dosud není rozhodnuto, student/ka čeká na vyjádření děkanátu v součinnosti se studijním oddělením.

Doporučení ombudsmana FF UP: Vyloučení studenta/studentky ze studia na základě jednoho opakovaně nesplněného předmětu bych, vzhledem k tomu, že v řádu desítek překročil/a limit kreditů, jenž byl stanoven za tři roky jeho/její studia, hodnotila jako nepřiměřenou tvrdost systému, která by studentům neměla bránit v dokončení jinak úspěšného studia, a příkláněla bych se v takových případech ke zmírňování nastaveného systému. Na druhou stranu studenti nemohou počítat s tím, že jim budou udělovány výjimky za každých okolností. Při zapisování předmětů by měli dobře zvážit, kolik toho jsou schopni splnit s vědomím, že mohou nastat nepředvídatelné okolnosti, které mohou úspěšné ukončení studia přinejmenším zkomplikovat.

Doplňující poznámky

V souladu s bodem 8 článku 10 směrnice děkana č. 2/2014 jsem otevřela pro akademickou veřejnost dvě informační platformy, jednak na webových stránkách FF UP (www.ombudsmanff.upol.cz), jednak na sociální síti facebook (www.facebook.com/ombudsmanffup), v rámci nichž je ponechán také prostor pro zpětnou vazbu od akademické veřejnosti k ombudsmanovi, ať už prostřednictvím těchto platforem, nebo přes uvedené kontakty.

V Olomouci 12. listopadu 2014

Mgr. Andrea Preissová Krejčí, Ph.D.
Ochránkyně práv vysokoškolských studentů FF UP